
Inhoud

	Blz.
Voorwoord bij de vijftiengste druk	V
Lijst van afkortingen	XIX
HOOFDSTUK I INLEIDING	1
1. Aard en functie van het burgerlijk procesrecht	1
2. Materieel en formeel privaatrecht	2
3. Wetgeving, verdragen en EU-verordeningen	3
4. Wetsontwerpen en wetten na 1838	5
5. Hoofdbeginselen	7
6. Rechtsvorderingen	15
7. Misbruik van procesrecht	16
HOOFDSTUK II DE DIVERSE PERSONEN IN HET BURGERLIJK PROCES	18
§ 1. De rechter	18
8. Onafhankelijkheid	18
9. Benoeming en opleiding	18
10. Rechterlijke indeling	19
11. Meervoudige kamers en enkelvoudige kamers	20
§ 2. Het openbaar ministerie	21
12. Organisatie van het openbaar ministerie	21
13. Het openbaar ministerie als procespartij	21
14. Het openbaar ministerie niet als procespartij	22
§ 3. De advocaat	22
15. Advocaten	22
16. Ministerieplicht en onttrekking	24
17. Inschrijving en beëdiging	24
18. Organisatie van de balie	25
19. Gedragsregels, geschillen en tuchtrechtspraak	26

§ 4. De gerechtsdeurwaarder	28
20. Benoeming, taak en bevoegdheid	28

§ 5. De partijen	29
21. Benaming en bevoegdheid als procespartij op te treden	29
22. Rechtsopvolging tijdens het geding	30
23. Rechtsopvolging na het vonnis	31
24. Staatverandering tijdens of na het geding	33
25. Formele en materiële partij	35
26. Rechtspersonen en vennootschappen	36
27. Contact tussen rechter en partijen	38
28. Procederen over collectieve belangen	39

HOOFDSTUK III	RECHTSMACHT EN BEVOEGDHEID VAN DE RECHTER	43

29. Rechter en administratie	43
30. Rechter en wetgever	45
31. Burgerlijke rechter en administratieve rechter	46
32. Internationale rechtsmacht en de EEX-Verordening (Brussel I-bis)	48
33. Eigenlijke en oneigenlijke rechtspraak	52
34. Absolute en relatieve bevoegdheid	53
35. Prorogatie en forumkeuze	53
36. Absolute bevoegdheid van de rechtbank	54
37. Absolute bevoegdheid van het gerechtshof	55
38. Absolute bevoegdheid van de Hoge Raad	56
39. Relatieve bevoegdheid van de rechtbank	56
40. Relatieve bevoegdheid van de gerechtshoven	58
41. Onbevoegdverklaring en verwijzing	59
42. Interne verwijzing binnen de rechtbank	60
43. Betwisting van de rechtstitel	61
44. Vorderingen van onbepaalde waarde	62
45. Objectieve cumulatie, reconventie en vrijwaring	63
46. Subjectieve cumulatie	64
47. Wijziging van de eis en bevoegdheid	65
48. Nevenvorderingen	65

HOOFDSTUK IV-A DE DAGVAARDINGSPROCEDURE
IN EERSTE AANLEG
(NIET-DIGITAAL PROCEDEREN) 67

49.	Inleiding	67
50.	Onderscheid dagvaardings- en verzoekschriftprocedure	67
51.	De dagvaardingsprocedure in eerste aanleg	68
52.	De inhoud van de dagvaarding	69
53.	De betekening van de dagvaarding	70
54.	De betekening in bijzondere gevallen	71
55.	Betekening in het buitenland	72
56.	De termijn van dagvaarding	74
57.	Oproeping van derden als partij in het geding	75
58.	Inschrijving op de rol – verzuim van inschrijving – herstelexploot	76
59.	Anticipatie	77
60.	Griffierecht	78
61.	Nietigheid van de dagvaarding en herstel van gebreken	79
62.	Kantonzaken en advocaatzaken – conclusies en akten	81
63.	Verschijsning en verstek	82
64.	Conclusie van antwoord	84
65.	De processuele houding van gedaagde	85
66.	Principaal en exceptief verweer	86
67.	Wijziging van de eis	88
68.	De eis in reconventie	91
69.	Procedure in conventie en reconventie	92
70.	Voordelen van reconventie	92
71.	Verband tussen conventie en reconventie	93
72.	Comparitie na antwoord	93
73.	Conclusies van repliek en dupliek – nadere conclusies	94
74.	Het produceren van stukken	95
75.	Pleidooien	97
76.	Tussenvonnis – bewijs – eindvonnis – royement	99

HOOFDSTUK IV-B DE VORDERINGSPROCEDURE IN
EERSTE AANLEG
(DIGITAAL PROCEDEREN) 100

77.	Inleiding	100
78.	Digitaal procederen	100
79.	Het digitale systeem	102
80.	Toegang tot het digitale systeem	103
81.	Elektronische ondertekening	105

82.	Notificaties	106
83.	Herstelbaarheid bij ten onrechte indienen papieren stukken	107
84.	Storingen in het digitale systeem en hardheidsclausule	108
85.	De procesinleiding	111
86.	Verschuldigdheid griffierecht	112
87.	Oproeping van de verweerder	112
88.	Oproeping van buitenlandse verweerders	115
89.	Het verschijnen van de verweerder	116
90.	Het verweerschrift	118
91.	De tegenvordering	119
92.	De mondelinge behandeling	119
93.	Mogelijkheid regiezitting	120
94.	Indienen van stukken voorafgaand aan de mondelinge behandeling	121
95.	Invulling mondelinge behandeling	121
96.	Verhoor van getuigen en/of deskundigen tijdens mondelinge behandeling	122
97.	Pleiten tijdens de mondelinge behandeling?	123
98.	Proces-verbaal mondelinge behandeling	124
99.	De uitspraak	125
100.	Termijn voor de uitspraak	125

HOOFDSTUK V BEWIJS 127

101.	Wettelijke regeling	127
102.	Bewijs	128
103.	Verdeling van de bewijslast – de omkeringsregel	130
104.	Stelplicht	133
105.	Waardering van het bewijs – tegenbewijs	134
106.	Bewijsmiddelen en bewijsincidenten	135
107.	Schriftelijk bewijs	136
108.	Vordering tot inzage in of afschrift van bescheiden	137
109.	Bewijskracht van geschriften en akten	139
110.	Bewijs door boekhouding	141
111.	Getuigplicht en verschoningsrecht	141
112.	De partij als getuige	143
113.	Bewijsaanbod en bewijsopdracht	145
114.	Bewijsaanbod ter zake van tegenbewijs	147
115.	Het getuigenverhoor en de contra-enquête	147
116.	Rogatoire commissie	148
117.	Voorlopig getuigenverhoor	150
118.	Voorlopig getuigenverhoor – procedure	152
119.	Deskundigenonderzoek	154
120.	Plaatsopneming en bezichtiging	156

HOOFDSTUK VI	INCIDENTEN	158
121.	Inleiding	158
§ 1.	Vrijwaring	160
122.	Vrijwaring tegenover voeging en tussenkomst	160
123.	De grond van de oproeping in vrijwaring	160
124.	Zakelijke en persoonlijke vrijwaring	161
125.	Voordelen van oproeping in vrijwaring	162
126.	De procedure	162
§ 2.	Voeging en tussenkomst	165
127.	Vereisten voor voeging en tussenkomst – procedure	165
§ 3.	Verwijzing en voeging van zaken	168
128.	Verwijzing	168
129.	Voeging	169
§ 4.	Voorlopige voorzieningen	170
130.	Provisionele vorderingen	170
§ 5.	Zekerheidstelling voor proceskosten	171
131.	Cautio judicatum solvi	171
§ 6.	Schorsing en hervatting van het geding	173
132.	Schorsing	173
133.	Hervatting	175
§ 7.	Afbreking van de instantie	175
134.	Doorhaling op de rol of royement	175
135.	Afstand van instantie	176
136.	Verval van instantie	177
§ 8.	Wraking en verschoning van rechters	179
137.	Wraking en verschoning van rechters	179
HOOFDSTUK VII	VONNISSEN	181
138.	Onderscheidingen van vonnissen	181
139.	Declaratoire, constitutieve en condemnatoire vonnissen	182
140.	Vonnissen en uitspraak	183
141.	Mondelinge uitspraak	184
142.	De inhoud van het vonnis	186

143.	Tussenvonnissen en deelvonnissen	186
144.	Eindbeslissingen in tussenvonnissen	188
145.	Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden	191
146.	Niet-ontvankelijkverklaring en ontzegging van de eis	195
147.	Minuut, grosse, expeditie	196
148.	Verbetering en aanvulling van een vonnis	196
149.	Werking van het vonnis – kracht van gewijsde – gezag van gewijsde	197
150.	Is herhaling van een rechtsvordering verboden?	200
151.	Aansprakelijkheid van de Staat voor een rechterlijk vonnis	202
152.	Uitvoerbaarverklaring bij voorraad	204
153.	Veroordeling in de proceskosten	206
154.	Compensatie van kosten en reserve van kosten	209
155.	Kosten tot de uitspraak en nakosten	210
156.	Rechtsbijstand aan minder draagkrachtigen	211
157.	Rechtsbijstand en veroordeling in de kosten	212
HOOFDSTUK VIII HET KORT GEDING		213
158.	Aard en functie	213
159.	Bevoegdheid	214
160.	Procedure	219
161.	Verbod in kort geding en vonnis in bodemgeschil	223
162.	Rechtsmiddelen	224
HOOFDSTUK IX DE VERZOEKSCHRIFTPROCEDURE IN EERSTE AANLEG		226
163.	Inleiding	226
164.	Bevoegdheid	227
165.	Procedure	228
HOOFDSTUK X RECHTSMIDDELEN		232
166.	Gewone en buitengewone rechtsmiddelen	232
§ 1. Verzet		233
167.	Aard van het rechtsmiddel	233
168.	Voor verzet vatbare uitspraken	234
169.	De verzettermijn	235
170.	De verzetprocedure	238

§ 2. Hoger beroep	239
171. Aard van het hoger beroep	239
172. Devolutieve werking van het hoger beroep	241
173. Vatbaarheid voor hoger beroep	243
174. Berusting	244
175. De appeltermijn	246
176. Hoger beroep van tussenvonnissen en van deelvonnissen	247
177. Schorsende kracht en uitvoerbaarheid bij voorraad	250
178. Het instellen van hoger beroep	251
179. De verdere procedure – grievenstelsel en tweeconclusieregel	254
180. Eiswijziging in hoger beroep	259
181. Gedekte weren	260
182. Incidenteel appel	261
183. De uitspraak	264
184. Hoger beroep tegen beschikkingen	266
185. Uitsluiting van hogere voorziening	269
§ 3. Cassatie	270
186. Aard en doel	270
187. Historische ontwikkeling	271
188. De cassatiegronden	272
189. Cassatierechtspraak; voormalige Nederlandse Antillen	275
190. Voor cassatie vatbare uitspraken	275
191. Sprongcassatie	276
192. Samenloop met andere rechtsmiddelen	277
193. De cassatietermijn	278
194. Schorsende kracht en uitvoerbaarheid bij voorraad	279
195. De procedure in vorderingszaken	280
196. Het arrest	285
197. Cassatie in het belang der wet	288
198. Cassatie van beschikkingen	289
199. De Wet versterking cassatierechtspraak	291
200. Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad	291
§ 4. Herroeping	293
201. Herroeping van vonnissen	293
202. Herroeping van beschikkingen	295
§ 5. Derdenverzet	296
203. Aard van het rechtsmiddel en procedure	296

HOOFDSTUK XI	ENIGE BIJZONDERE PROCEDURES	298
§ 1.	De schadestaatprocedure	298
204.	Schadestaatprocedure; inleidende opmerkingen	298
205.	Schadebegroting; verhouding hoofdzaak-schadestaatprocedure	299
206.	Bestaan van schade of mogelijkheid van schade aannemelijk	300
207.	Stelplicht eiser in hoofdzaak; schade	300
208.	Enkele andere procedurele aspecten	301
§ 2.	Rekenprocedure	302
209.	Rekenplichtigheid	302
210.	(Bijzondere) regels rekenprocedure	303
§ 3.	Rechtspleging in zaken van personen- en familierecht	303
211.	Inleiding	303
212.	Verzoeker, belanghebbenden, en anderen	304
213.	Bijzondere procesregels	305
§ 4.	Rechtspleging in scheidingszaken	306
214.	Het materiële recht	306
215.	Rechtsmacht en bevoegdheid	307
216.	Procedure – nevenvoorzieningen – hoger beroep	308
217.	Conservatoire maatregelen	310
218.	Voorlopige voorzieningen	310
219.	Inschrijving van beschikkingen	311
§ 5.	Erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse executoriale titels	312
220.	Beslissingen van de rechter van een vreemde staat	312
221.	De exequaturprocedure	316
222.	Tenuitvoerlegging onder Brussel I-bis	317
§ 6.	Deelgeschilprocedure	320
223.	Deelgeschilprocedure	320
§ 7.	Procesrechtelijke bijzonderheden in intellectuele-eigendomszaken	323
224.	IE-procesrecht	323
225.	Volledige proceskostenveroordeling	324
226.	Overige bijzonderheden	325

HOOFDSTUK XII	ARBITRAGE, BINDEND ADVIES EN MEDIATION	327
227.	Aard en functie van arbitrage	327
228.	De plaats van arbitrage	329
229.	De overeenkomst tot arbitrage	329
230.	De benoeming van arbiters	332
231.	Het geding voor arbiters	334
232.	Het arbitraal vonnis – nederlegging ter griffie	335
233.	Het arbitraal kort geding	337
234.	Verlof tot tenuitvoerlegging	338
235.	Rechtsmiddelen tegen arbitrale vonnissen	339
236.	De vordering tot vernietiging	340
237.	Erkenning en tenuitvoerlegging van in vreemde staten gewezen arbitrale vonnissen	343
238.	Bindend advies	344
239.	Mediation	347
HOOFDSTUK XIII	EXECUTIE- EN BESLAGRECHT	349
§ 1.	Inleiding	349
240.	Executierecht	349
241.	Middelen tot bewaring van zijn recht	350
242.	Tenuitvoerlegging met en zonder dwang	351
243.	Executoriale titels – parate executie	352
244.	Directe en indirecte executiemiddelen	352
245.	Reële executie	353
246.	Reële executie in het verbintenissenrecht	354
247.	Reële executie in het goederenrecht en het personenrecht	356
248.	Reële executie in het belastingrecht	356
249.	De sterke arm	358
250.	Personen bij de executie betrokken	358
§ 2.	Algemene regels van executierecht	359
251.	Betekening van de grosse en van rechtsovergang	359
252.	Tenuitvoerlegging tegen derden	360
253.	Machtiging van de deurwaarder	360
254.	Authentieke akten	361
255.	Beslag op alle goederen	362
256.	Executiegeschillen – opheffing van een beslag	362

§ 3. Executie op goederen die geen registergoederen zijn – derdenbeslag	364
257. Inleiding	364
258. Executoriaal beslag op roerende zaken	364
259. Rechtsgevolgen van het beslag	366
260. Meer beslagen – rangregeling	367
261. Beslag op aandelen, effecten en andere vermogensrechten	368
262. Executoriaal beslag onder derden	369
263. Verklaring door derde en afwikkeling	371
264. Rechtsgevolgen van derdenbeslag	372
265. Meer derdenbeslagen	374
266. Derdenbeslag op bankrekening en loonbeslag	375
267. Derdenbeslag onder de overheid	377
268. Derdenbeslag in zaken van levensonderhoud	377
269. Executoriaal beslag onder de schuldeiser zelf	378
270. Derdenbeslag op rechten uit een sommenverzekering	378
271. Executie tot afgifte van roerende zaken	379
§ 4. Executie op onroerende zaken	380
272. Executoriaal beslag op onroerende zaken	380
273. Rechtsgevolgen van het beslag op onroerende zaken	381
274. Vóór het beslag gevestigde hypotheekrechten	384
275. Meer beslagen, executoriale verkoop en verdeling van de opbrengst	385
276. Executie door een hypotheekhouder	386
277. Executie tot ontruiming van onroerende zaken	387
§ 5. Executoriaal beslag op schepen en luchtvaartuigen	388
278. Executoriaal beslag op schepen	388
279. Executoriaal beslag op luchtvaartuigen	389
§ 6. Lijfswang	390
280. Mogelijkheid van lijfswang	390
§ 7. Dwangsom	391
281. Aard en doel van de dwangsom	391
282. In welke uitspraken?	393
283. Mogelijkheid tot opleggen van een dwangsom	394
284. Verbeuren van de dwangsom en tenuitvoerlegging	396
285. Onmogelijkheid van nakoming – executiegeschillen – kwijtschelding	399
§ 8. Conservatoire beslagen	401
286. Algemene bepalingen	401
287. Aansprakelijkheid van de beslaglegger	404
288. Gerechtelijke bewaring en onderbewindstelling	405

289.	Conservatoir beslag onder de schuldenaar	406
290.	Conservatoir beslag onder derden	406
291.	Conservatoir beslag op onroerende zaken	407
292.	Conservatoir beslag tot afgifte van zaken en levering van goederen	407
293.	Conservatoir beslag op schepen	409
294.	Conservatoir beslag op luchtvaartuigen	410
295.	Conservatoir vreemdelingenbeslag	410
296.	Europees bankbeslag	413
297.	Conservatoir maritaal beslag	414
298.	Conservatoir bewijsbeslag	415
	Register van aangehaalde wetsartikelen	419
	Register van aangehaalde rechtspraak	435
	Trefwoordenregister	471